

สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

THE BUSINESS AND INDUSTRIAL CENSUS AN ANALYSIS SERIES

บทวิเคราะห์ข้อมูลระดับย่อยโครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565

ISSUE 6 : เศรษฐกิจดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอุตสาหกรรมไทย
(DIGITAL ECONOMY AND DIGITALIZATION IN THAI'S INDUSTRY)

กองสถิติเศรษฐกิจ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เศรษฐกิจดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอุตสาหกรรมไทย (Digital Economy and Digitalization in Thai's Industry)

ประเด็นที่สำคัญ

สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน (The Core Measure) และระดับแคบ (The Narrow Measure) กระจายตัวอยู่ในหัวเมืองใหญ่ทั่วประเทศ โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) และอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) แต่ตลาดแรงงานและมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมหลักอยู่ในอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัล การลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัล และการสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้น โดยเมื่อสถานประกอบการมีขนาดเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีการใช้จ่ายลงทุน และใช้ดิจิทัลในการดำเนินการเพิ่มขึ้น

นิยาม

การกำหนดนิยามของเศรษฐกิจดิจิทัลมีความสำคัญต่อการวัดมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัล เนื่องจากหากนิยามของเศรษฐกิจดิจิทัลแตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัล โดยหากมีการกำหนดนิยามเศรษฐกิจดิจิทัลที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับร่วมกัน จะนำไปสู่การนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างตัวชี้วัดที่ใช้ร่วมกันได้ ทั้งนี้รายงาน A Roadmap toward a Common Framework for Measuring the Digital Economy ได้กำหนดนิยามของเศรษฐกิจดิจิทัล ดังนี้

“เศรษฐกิจดิจิทัล หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้โดยการพึ่งพา หรือสามารถขยายตัวขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการใช้ดิจิทัลเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน ทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล บริการดิจิทัลและข้อมูลต่าง ๆ โดยผู้ใช้ดังกล่าวครอบคลุมทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และหน่วยงานภาครัฐ ที่มีการนำดิจิทัลมาเป็นปัจจัยในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยเศรษฐกิจนั้น ๆ”

ทั้งนี้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล จะมีขอบเขตที่กว้างกว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้กันอยู่เดิม โดยมีการเสนอให้แบ่งชั้นของการวัด (Tier) ออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน (The Core Measure) เศรษฐกิจดิจิทัล หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของการผลิตดิจิทัลคอนเทนต์สินค้าและบริการสารสนเทศ “Economic activity from producers of ICT goods and digital services” หรืออีกนัยหนึ่ง ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้ผลิตสินค้า ICT และบริการดิจิทัล (Economic activity from producers of ICT goods and digital services) ซึ่งตรงกับการผลิตสินค้าและบริการของภาค ICT (ICT goods and services) ตามการจัดหมวดหมู่ใน ISIC rev.4 ในทางปฏิบัติ การวัดค่าผลผลิตจะวัดทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการผลิตรวมถึงผลผลิตรอง (Secondary production) เช่น การผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบที่เกี่ยวข้อง การผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง การผลิตโทรศัพท์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์/วิทยุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง การบริการทางซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ กิจกรรมการผลิตและการเผยแพร่ภาพยนตร์วีดิทัศน์ และการบันทึกเสียง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับแคบ (The Narrow Measure) เศรษฐกิจดิจิทัล หมายถึง เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐานและรวมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่พึ่งพาดิจิทัล เป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

“Core measure + Economic activity reliant on digital inputs”

ดังนั้น ความหมายระดับแคบ หมายถึง ผลผลิตที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการดำเนินธุรกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสินค้าและบริการดิจิทัล ตัวอย่างเช่น UBER, Netflix , แพลตฟอร์มกลาง (Intermediary Platforms) หรือในกรณีของประเทศไทย ได้แก่ การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต เว็บท่า (Web Portal) เป็นต้น

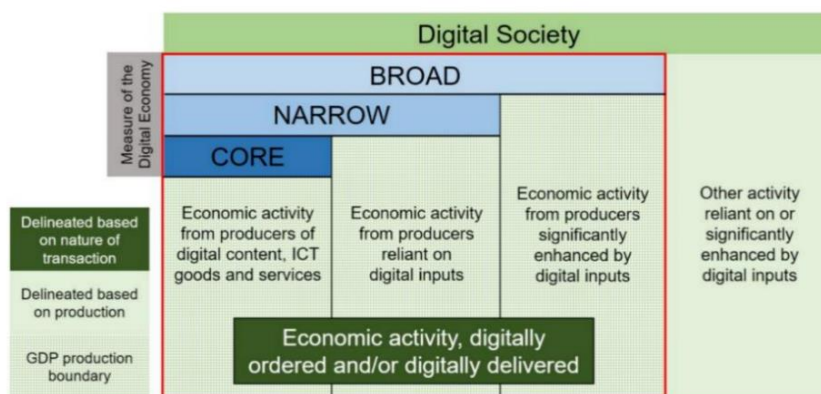
3. เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับกว้าง (The Broad measure) เศรษฐกิจดิจิทัลมีความหมายครอบคลุมถึงเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับแคบ และรวมถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่ขยายตัวและเติบโตได้อย่างมีนัยสำคัญโดยการใช้ดิจิทัลเป็นปัจจัยหลัก

“Narrow measure + Economic activity significantly enhanced by digital inputs”

รายงาน OECD ได้ยกตัวอย่างบริการทางการเงิน (Financial services) ซึ่งบริการหลัก ได้แก่ การรับฝากเงิน และให้สินเชื่อ อย่างไรก็ตาม ในหลายประเทศธุรกิจทางการเงินได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการทำงาน (Digitalization) อย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้บริการดังกล่าวแก่ลูกค้าสะดวกมากขึ้น รวมถึง ระบุว่าการจัดลำดับขั้นในระดับ Broad measure ว่ายังมีความคลุมเครือ โดยเฉพาะการตีความคำว่า “ขยายตัว/เติบโต อย่างมีนัยสำคัญ” จึงจะต้องมีการกำหนดระดับหรือเกณฑ์ให้ชัดเจน เพื่อที่สามารถจำแนกได้ว่า ธุรกิจใดใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเหลือ (Assisted) การทำงาน หรือธุรกิจใดใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างการเติบโตของผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น การใช้หุ่นยนต์ในการผลิตรถยนต์ในประเทศไทย จะถูกพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจดิจิทัลตามความหมายแบบกว้าง (The Broad measure) หรือไม่ การพิจารณาจะต้องแสดงข้อมูลที่ชัดเจนว่า หุ่นยนต์ที่ใช้ในการผลิตรถยนต์ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ประเด็นดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดระดับ/เกณฑ์ที่ชัดเจน รวมถึงจะต้องมีการการจัดเก็บข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับผู้จัดทำ เนื่องจากจะต้องกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวให้สามารถหรือเทียบเคียงกับต่างประเทศในระดับสากลได้

4. เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับสมบูรณ์ (สังคมดิจิทัลหรือ Digital society) เศรษฐกิจดิจิทัลมีความหมายครอบคลุมถึงเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับแคบ เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับกว้าง และการปฏิสัมพันธ์ในทางดิจิทัลและการผลิตดิจิทัล ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการผลิตตามระบบบัญชีประชาชาติหมายถึงการบริการทางดิจิทัลที่ไม่มีการคิดค่าใช้จ่าย ยกตัวอย่างเช่น บริการวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ที่ให้บริการโดยองค์กรการกุศลซึ่งเปิดให้ทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการหาข้อมูลได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

“The Digital society extends further than the Digital Economy incorporating digitalised interactions and activities excluded from the GDP production boundary”

ภาพที่ 1 การแบ่งนิยามอุตสาหกรรมดิจิทัลตามกรอบ OECD
ที่มา: นิยามและขอบเขตอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย
(สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567)

นอกจากนี้ ยังมีวิธีการวัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยพิจารณาจาก “การสั่งซื้อและการส่งมอบผ่านดิจิทัล” ซึ่งเป็นการวัดเศรษฐกิจดิจิทัลจากคุณลักษณะของธุรกรรมมากกว่าการวัดจากผลผลิตหรือวิธีการผลิตของธุรกิจ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตดังกล่าวจะเป็นสินค้า/บริการใด หรือมีวิธีการผลิตอย่างไร วิธีการวัดดังกล่าว ตั้งอยู่บน 2 แนวคิด ได้แก่

1. Digitally Ordered หรือการสั่งซื้อสินค้าและบริการด้วยดิจิทัล (Digitally ordered goods and services) อาจเปรียบเทียบกับนิยามของ e-commerce ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (ไม่รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าและบริการผ่านทางโทรศัพท์ อีเมล และโปรแกรมสนทนาส่วนบุคคล)

2. Digitally Delivered หรือบริการส่งมอบด้วยดิจิทัล (Digitally delivered services) ได้แก่ บริการส่งมอบสินค้าและบริการด้วยดิจิทัล รวมถึงการส่งมอบสินค้าและบริการที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ผ่านโครงข่ายดิจิทัล ยกตัวอย่างเช่น การดาวน์โหลดไฟล์ e-Book จากอินเทอร์เน็ต และการรับชมสื่อผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

จากมติคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2567 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) นิยามอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย เพื่อนำเสนอคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ และจัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการแบ่งประเภทนิยามอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย ดังนี้

อุตสาหกรรมดิจิทัล หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้มข้น (Digital Technology Intensive Industry) และเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการพัฒนาภาคการผลิตและบริการอื่น ๆ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital content) อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนประกอบในการผลิตสินค้า การค้า หรือการบริการ จากผลการศึกษาการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมดิจิทัลและจากข้อคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย การกำหนดนิยามอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย ได้จำแนกกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลออกเป็น 6 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์และ/หรือชิ้นส่วนต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นรูปธรรมสามารถมองเห็นได้ด้วยตาและสัมผัสได้ เช่น จอภาพ คีย์บอร์ด เครื่องพิมพ์ เม้าส์ เป็นต้น โดยจะเน้นที่มิตีการทำงานหลักในลักษณะของการประมวลผลของข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มซิสเต็ม (System)
- 2) กลุ่มคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer)
- 3) กลุ่มอุปกรณ์ต่อพ่วง (Peripherals)
- 4) ชุดเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับงานเฉพาะด้าน (Special Purpose Equipment)

หากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) ประกอบด้วย

26101	การผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์แสดงผลภาพ
26102	การผลิตตัวเก็บประจุและตัวต้านทานอิเล็กทรอนิกส์
26103	การผลิตแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์
26104	การผลิตอุปกรณ์กึ่งตัวนำและวงจรรวม
26109	การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ
26201	การผลิต/ประกอบคอมพิวเตอร์
26202	การผลิตอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล
26203	การผลิตจอคอมพิวเตอร์
26209	การผลิตอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นๆ
26800	การผลิตสื่อแม่เหล็กและสื่อเชิงแสง
27320	การผลิตสายไฟและเคเบิลอื่นๆ ชนิดใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์และไฟฟ้า
46104	การขายส่งคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม โดยได้รับคำตอบแทนหรือตามสัญญาจ้าง
46510	การขายส่งคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และซอฟต์แวร์
46521	การขายส่งอุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
47411	ร้านขายปลีกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง
47743	ร้านขายปลีกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมที่ใช้แล้ว

2. อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การผลิต การจำหน่าย และการให้บริการด้านซอฟต์แวร์ โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ ชุดคำสั่ง ระบบควบคุมสั่งการระบบตอบสนองต่อการใช้งานเฉพาะ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) Business Software
- 2) Development Software
- 3) Systems Software
- 4) Embedded Software

อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) มีการประกอบธุรกิจลักษณะของการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสิทธิความเป็นเจ้าของหรือสิทธิการใช้งาน โดยในการจัดเก็บมูลค่าในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์นี้ จะไม่รวมถึงการเช่าใช้หรือเก็บค่าบริการตามปริมาณการใช้งานหากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) ประกอบด้วย

- 47891 การขายปลีกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมบนแผงลอยและตลาด
- 58202 การจัดทำซอฟต์แวร์สำเร็จรูป (ยกเว้นซอฟต์แวร์สำเร็จรูป)
- 58203 การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำซอฟต์แวร์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
- 62011 การจัดทำโปรแกรมเว็บเพจและเครือข่ายตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้
- 62012 การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ (ยกเว้นโปรแกรมเว็บเพจและเครือข่าย)

3. อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิต และจำหน่ายชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ฝังตัวอยู่ในอุปกรณ์ใด ๆ เช่น สำหรับอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความซับซ้อน โดยเน้นที่มีการทำงานหลักในลักษณะอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสามารถในการประมวลผลได้อัตโนมัติ (Autonomy) ความสามารถของอุปกรณ์อัจฉริยะที่รับรู้รับทราบเช่น เซอร์ เช่น กล้อง ไมโครโฟน และ GPS โดยข้อมูลที่รวบรวมผ่าน เซอร์สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้โดยอัตโนมัติ (Context-awareness) และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อเครือข่าย (Connectivity) เช่น อากาศยานไร้คนขับ (Drone) กลุ่มอุปกรณ์ที่สวมใส่ติดร่างกาย (Wearable devices) กล้อง CCTV อัจฉริยะ เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ และยานยนต์อัจฉริยะ เป็นต้น หากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) ประกอบด้วย

- 26309 การผลิตอุปกรณ์สื่อสารอื่นๆ
- 26401 การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์
- 26403 การผลิตไมโครโฟน ลำโพง และเครื่องขยายเสียง
- 26409 การผลิตเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ชนิดใช้ในครัวเรือน
- 26511 การผลิตเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด การทดสอบ การนำร่อง และการควบคุม (ยกเว้นที่ใช้ในทางอุตสาหกรรม)
- 26512 การผลิตเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด การทดสอบ และการควบคุมกระบวนการผลิตในทางอุตสาหกรรม
- 26521 การผลิตนาฬิกา
- 26529 การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่มีเครื่องนาฬิกาประกอบอยู่
- 26600 การผลิตเครื่องฉายรังสี เครื่องไฟฟ้าทางการแพทย์และทางกายภาพบำบัด
- 26703 การผลิตอุปกรณ์ถ่ายภาพและถ่ายภาพยนตร์
- 27401 การผลิตหลอดไฟฟ้า
- 27501 การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดใช้ในครัวเรือน (ยกเว้นชนิดที่ให้ความร้อน)
- 27502 การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดใช้ในครัวเรือนที่ให้ความร้อน
- 28170 การผลิตเครื่องจักรและเครื่องใช้สำนักงาน (ยกเว้นคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง)
- 32309 การผลิตเครื่องกีฬาอื่นๆ
- 47744 ร้านขายปลีกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือนที่ใช้แล้ว
- 47892 การขายปลีกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือนบนแผงลอยและตลาด

4. อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและเผยแพร่จำหน่ายด้านเนื้อหาดิจิทัล ถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่อาศัยทักษะจากความคิดสร้างสรรค์และทักษะด้านเทคโนโลยีในการผลิตสื่อในรูปแบบดิจิทัล และเกี่ยวข้องกับหลายธุรกิจ เช่น ภาพยนตร์และบันเทิง และการออกแบบ เป็นต้น โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) สื่อวิดีโอออนไลน์ (Online Video)
- 2) สื่อแอนิเมชัน (Animation)
- 3) สื่อการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)
- 4) เกมส์ (Game)
- 5) สื่อเสียงแบบดิจิทัล (Digital Sound and Music)
- 6) สื่อภาพและศิลปะ (Imaging and Art)
- 7) สื่อข้อความและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Text and e-Books)
- 8) Immersive content (เช่น AR / VR / MR)

อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content) มีลักษณะการดำเนินงาน ตั้งแต่การผลิต การจัดจำหน่าย และการให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะนับรวมเป็นมูลค่าของด้าน Digital Content ทั้งหมด หากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content) ประกอบด้วย

18200	การผลิตซ้ำสื่อบันทึกข้อมูล
32409	การผลิตเกมและของเล่นอื่นๆ
46432	การขายส่งสื่อบันทึกภาพและเสียงที่บันทึกข้อมูลแล้ว
46434	การขายส่งเกมและของเล่น
47412	ร้านขายปลีกเครื่องเล่นวิดีโอเกมและซอฟต์แวร์สำเร็จรูป
58113	การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่หนังสือออนไลน์
58114	การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำหนังสือเพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
58122	การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่นามานุกรมและรายการชื่อ-ที่อยู่ทางไปรษณีย์ผ่านทางออนไลน์
58133	การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร ออนไลน์
58134	การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร เพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
58192	การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่งานอื่นๆ ผ่านทางออนไลน์
58193	การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำงานอื่นๆ เพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
58201	การจัดทำซอฟต์แวร์เกมสำเร็จรูป
59111	การผลิตภาพยนตร์และวิดีโอ
59112	การผลิตรายการโทรทัศน์
59121	การบริการตัดต่อภาพและเสียง
59122	การบริการทำคอมพิวเตอร์กราฟิก แอนิเมชัน และเทคนิคพิเศษ
59129	กิจกรรมอื่นๆ ภายหลังการผลิตภาพยนตร์ วิดีทัศน์ และรายการโทรทัศน์
59131	การเผยแพร่ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ และรายการโทรทัศน์
59132	การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำภาพยนตร์ วิดีทัศน์ และรายการโทรทัศน์ เพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
59140	การฉายภาพยนตร์
59201	การบันทึกเสียงลงบนสื่อ
59202	การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่ดนตรี
59203	การดูแลสิทธิในการผลิตซ้ำดนตรี เพื่อจำหน่ายหรือเผยแพร่
63911	กิจกรรมสำนักข่าวสิ่งพิมพ์
63912	กิจกรรมสำนักข่าวสื่อโทรทัศน์

5. อุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล (Digital Services) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางด้านดิจิทัลทุกประเภท และการจำหน่ายผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์โดยเน้นการบริการ หรือการออกแบบความคิดสร้างสรรค์ การให้คำปรึกษา และการบริการในลักษณะออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นพื้นฐานในการสร้างมูลค่า เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า หน่วยงานหรือองค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

- 1) การให้คำปรึกษาและบริการออกแบบ (Service & Consulting) เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ ออกแบบ ฝึกอบรม การวิเคราะห์ประมวลผล
- 2) บริการทางออนไลน์ (Online Service) เช่น บริการประมวลผลผ่านเครือข่าย การค้นหาข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ต การบริการผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ
- 3) การซ่อมและบำรุงรักษา (Repair & Maintenance) เช่น บริการซ่อม แก้ไข และบำรุงรักษา ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยี

อุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล (Digital Services) มีลักษณะการดำเนินงานหลักเป็นการให้บริการ และมีการจัดเก็บค่าบริการในลักษณะของการเช่าใช้ หรือปริมาณการใช้งาน หากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล (Digital Services) ประกอบด้วย

18121	การบริการก่อนการพิมพ์
47620	ร้านขายปลีกสื่อบันทึกเสียงและภาพ
47911	การขายปลีกโดยการรับสั่งสินค้าทางไปรษณีย์ โทรทัศน์ วิทยุ และโทรศัพท์
47912	การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต
62021	การให้คำปรึกษาด้านฮาร์ดแวร์
62022	การให้คำปรึกษาด้านซอฟต์แวร์
62023	การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์
62090	การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อื่นๆ
63111	การบริหารจัดการและประมวลผลข้อมูล
63112	การจัดการและการให้เช่าพื้นที่บนเครื่องแม่ข่าย
63113	การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้า/บริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
63120	เว็บท่า
63990	การบริการสารสนเทศอื่นๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
64191	ธนาคารพาณิชย์
64194	ธนาคารพาณิชย์เฉพาะกิจ
64922	การให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค
64924	การบริการบัตรเครดิต
65110	การประกันชีวิต
65120	การประกันวินาศภัย
66221	กิจกรรมของตัวแทนและนายหน้าประกันชีวิต
66222	กิจกรรมของตัวแทนและนายหน้าประกันวินาศภัย
66120	กิจกรรมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
66121	กิจกรรมนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
66192	การประมวลผลและการเรียกชำระเงินสำหรับธุรกรรมทางการเงิน
95110	การซ่อมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง
95120	การซ่อมอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม
95210	การซ่อมเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือน
95220	การซ่อมเครื่องใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์สำหรับบ้านและสวน

6. อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่ายอุปกรณ์ที่มีลักษณะการทำงานหลักเป็นการติดต่อสื่อสาร และผลิตภัณฑ์โทรคมนาคมและแพร่ภาพกระจายเสียง และการบริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร โทรคมนาคม และแพร่ภาพกระจายเสียง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ประกอบด้วย

- 1) การสื่อสารและอุปกรณ์เครือข่าย (Communications & Networking Equipment)
- 2) การบริการด้านการสื่อสารและแพร่ภาพกระจายเสียง (Communications Services)

หากพิจารณาตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) ประกอบด้วย

26301	การผลิตโทรศัพท์และโทรสารแบบใช้สาย
26302	การผลิตอุปกรณ์สื่อสารแบบไร้สาย
26303	การผลิตอุปกรณ์สื่อสารที่ใช้ในการรับ/ส่งสัญญาณทางวิทยุและโทรทัศน์
26402	การผลิตเครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่น บันทึกร และทำสำเนาเสียงและภาพ
27310	การผลิตเคเบิลใยแก้วนำแสง
46522	การขายส่งโทรศัพท์และอุปกรณ์โทรคมนาคม
47413	ร้านขายปลีกอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม
60101	การออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง (ยกเว้นทางออนไลน์)
60102	การออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงผ่านทางออนไลน์
60201	การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ โดยไม่ต้องสมัครสมาชิก (ยกเว้นทางออนไลน์)
60202	การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ โดยสมัครสมาชิก
60203	การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียงทางโทรทัศน์ผ่านทางออนไลน์
61101	การบริการอินเทอร์เน็ตแบบใช้สาย
61102	การบริการจัดส่งรายการโทรทัศน์/วิทยุผ่านสายเคเบิล
61109	การโทรคมนาคมอื่นๆ แบบใช้สาย
61201	การบริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่
61202	การบริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย
61209	การโทรคมนาคมอื่นๆ แบบไร้สาย
61301	การบริการจัดส่งรายการโทรทัศน์/วิทยุผ่านดาวเทียม
61302	การโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม (ยกเว้นการบริการจัดส่งรายการโทรทัศน์/วิทยุผ่านดาวเทียม)
61900	การโทรคมนาคมอื่นๆ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ดำเนินโครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับจุลภาคของสถานประกอบการ ทั้งในด้านของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จำนวนคนทำงาน ค่าตอบแทนแรงงาน มูลค่าผลผลิต ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง และมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิต ธุรกิจทางการค้า และธุรกิจทางการบริการ โดยมีกลุ่มรวมที่ครอบคลุมอุตสาหกรรมดิจิทัลค่อนข้างมาก ผลจากการสำมะโนดังกล่าว อาจสามารถชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์การเติบโตของอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศไทย และนำไปวางแผนประกอบการดำเนินนโยบายต่อไปได้ ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์มูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลในภาคอุตสาหกรรมไทย กำหนดนิยามกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009)

ข้อจำกัด: จากคัมภีร์รวมของโครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม ไม่รวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software)

47891 การขายปลีกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมบนแผงลอยและตลาด

อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices)

47892 การขายปลีกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือนบนแผงลอยและตลาด

อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services)

64191 ธนาคารพาณิชย์

64194 ธนาคารพาณิชย์เฉพาะกิจ

64922 การให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

64924 การบริการบัตรเครดิต

65110 การประกันชีวิต

65120 การประกันวินาศภัย

66221 กิจกรรมของตัวแทนและนายหน้าประกันชีวิต

66222 กิจกรรมของตัวแทนและนายหน้าประกันวินาศภัย

66120 กิจกรรมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

66121 กิจกรรมนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์

66192 การประมวลผลและการเรียกชำระเงินสำหรับธุรกรรมทางการเงิน

อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication)

61101 การบริการอินเทอร์เน็ตแบบใช้สาย

61102 การบริการจัดส่งรายการโทรทัศน/วิทยุผ่านสายเคเบิล

61109 การโทรคมนาคมอื่นๆ แบบใช้สาย

61201 การบริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่

61202 การบริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย

61209 การโทรคมนาคมอื่นๆ แบบไร้สาย

61301 การบริการจัดส่งรายการโทรทัศน/วิทยุผ่านดาวเทียม

61302 การโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม (ยกเว้นการบริการจัดส่งรายการโทรทัศน/วิทยุผ่านดาวเทียม)

61900 การโทรคมนาคมอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์

ในกระบวนการศึกษาเกี่ยวกับมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลในภาคอุตสาหกรรมไทย (Value of Digital Economy in Thai's Industry) ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อหาข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. โครงสร้างอุตสาหกรรมดิจิทัล
2. ปัจจัยสนับสนุนของเทคโนโลยีดิจิทัล
3. การสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล

1. โครงสร้างอุตสาหกรรมดิจิทัล

หากพิจารณากรอบนิยามอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย ของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พบว่า มีความครอบคลุม **เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน (The Core Measure)** ที่หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของการผลิตดิจิทัลคอนเทนต์สินค้า และบริการสารสนเทศ และ **เศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับแคบ (The Narrow Measure)** ที่รวมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่พึ่งพาดิจิทัลเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

ในการวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมดิจิทัล ผู้วิเคราะห์ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการกิจการของอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยใช้ข้อมูลจากการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการประกอบกิจการของสถานประกอบการในปี 2564 สรุปได้ดังนี้

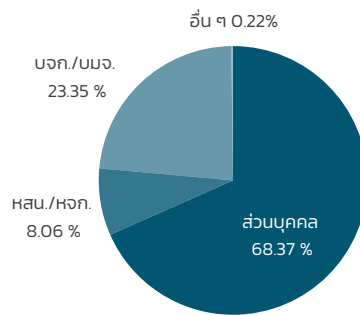
ในปี 2564 มีสถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมดิจิทัลทั่วประเทศทั้งสิ้น 53,935 แห่ง โดยมีการกระจายตัวอยู่ในเมืองใหญ่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานครที่มีสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลมากถึง 9,576 แห่ง รองลงมาเป็นจังหวัดเชียงใหม่ 1,732 แห่ง ภูเก็ต 1,612 แห่ง ชลบุรี 1,517 แห่ง ขอนแก่น 1,479 แห่ง นนทบุรี 1,435 แห่ง สงขลา 1,328 แห่ง นครราชสีมา 1,328 แห่ง สุราษฎร์ธานี 1,306 แห่ง นครศรีธรรมราช 1,227 แห่ง เชียงราย 1,179 แห่ง สมุทรปราการ 1,169 แห่ง และระยอง 1,035 แห่ง ส่วนจังหวัดอื่น ๆ มีสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลต่ำกว่า 1,000 แห่ง (แผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1: จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564

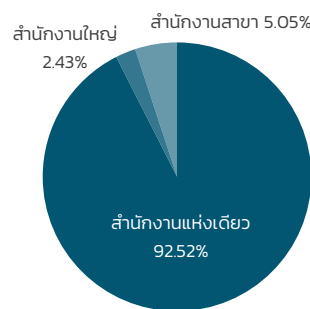
เมื่อพิจารณาจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย พบว่าส่วนใหญ่ (68.37%) เป็นสถานประกอบการส่วนบุคคล รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นบริษัท จำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) 23.35% สถานประกอบการที่มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนจำกัด 8.06% และสถานประกอบการในรูปแบบอื่น ๆ คิดเป็น 0.22% (แผนภูมิที่ 2)

แผนภูมิที่ 2: จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลในปี 2564 จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

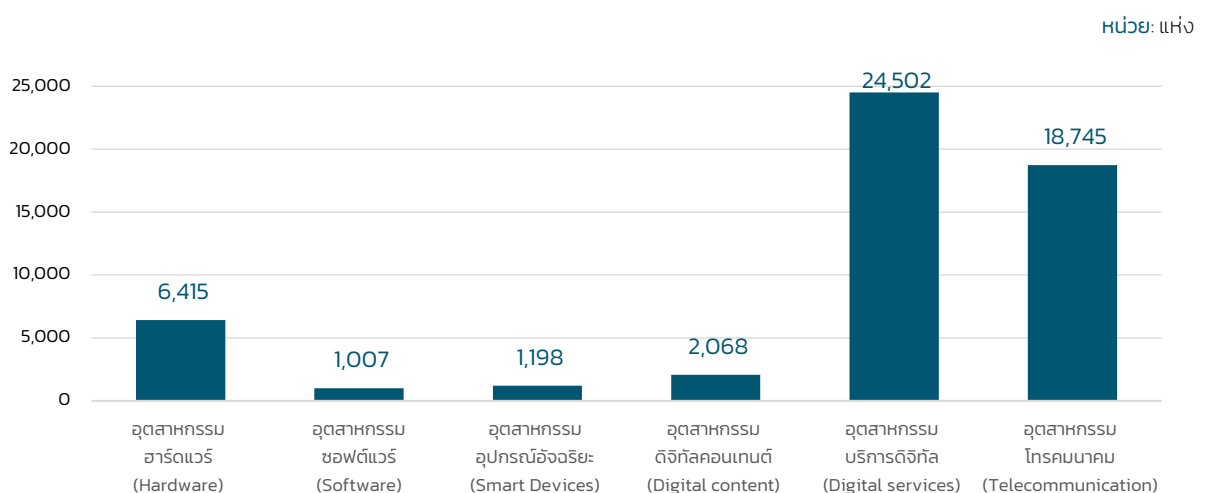
หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ตามรูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจพบว่า ส่วนใหญ่ (92.52%) เป็นสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานแห่งเดียว รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานสาขา 5.05% และสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ 2.43% (แผนภูมิที่ 3)

แผนภูมิที่ 3: จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลในปี 2564 จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

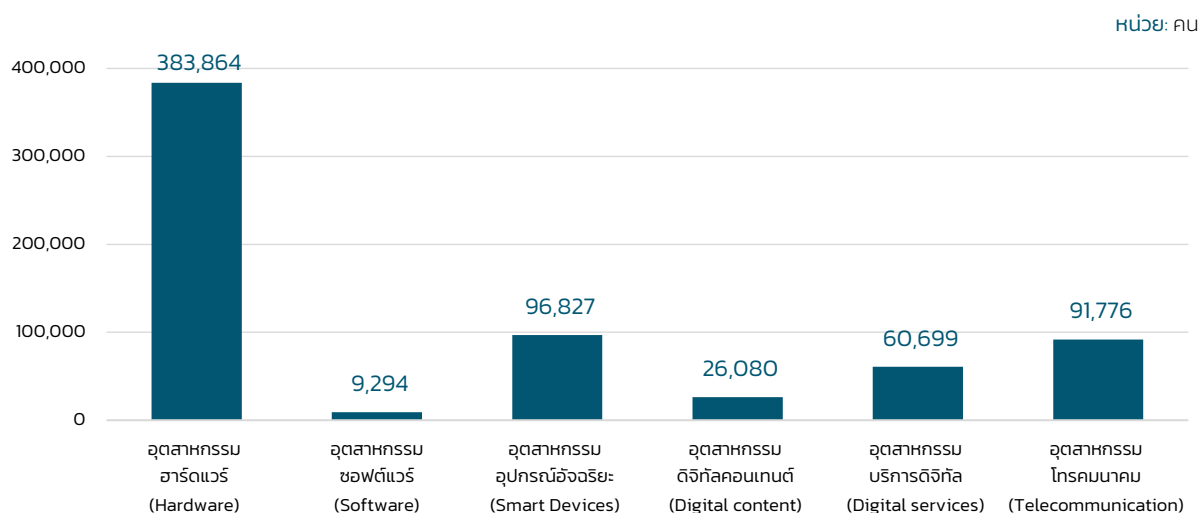
หากพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล พบว่า สถานประกอบการดิจิทัลส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) 24,502 แห่ง รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) 18,745 แห่ง และอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) 6,415 แห่ง ส่วนอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital content) อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) และอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) มีจำนวนสถานประกอบการในแต่ละกลุ่มไม่เกิน 2,500 แห่ง (แผนภูมิที่ 4)

แผนภูมิที่ 4: จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล

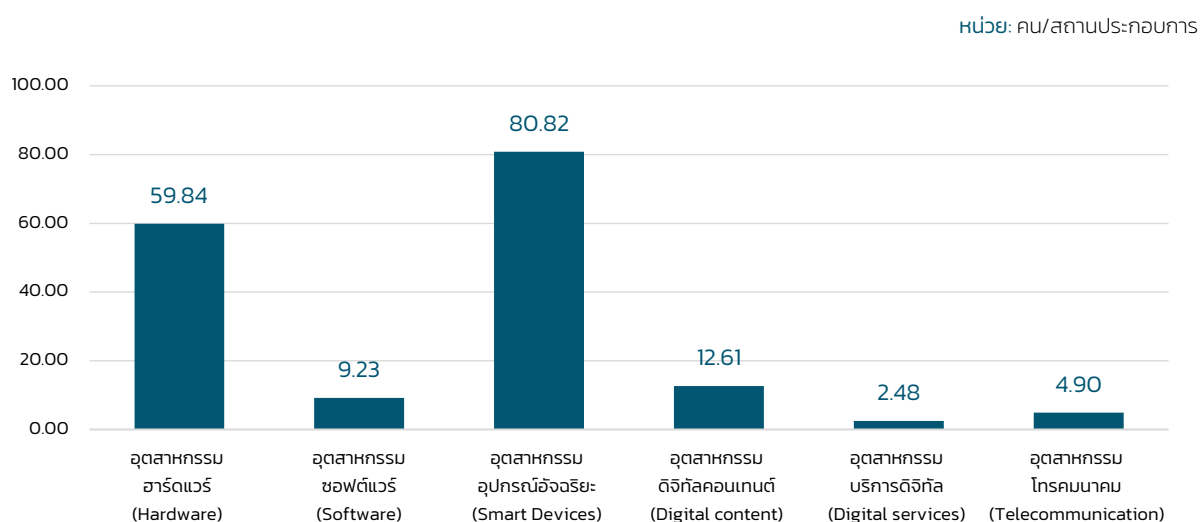
อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามจำนวนคนทำงานในสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการดิจิทัลในกลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) มีจำนวนคนทำงานสูงสุดถึง 383,864 คน รองลงมาเป็น อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) 96,827 คน อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) มีคนทำงาน 91,776 คน และอุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) 60,699 คน ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital content) และอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) มีจำนวนคนทำงานรวมต่ำกว่า 40,000 คน (แผนภูมิที่ 5)

แผนภูมิที่ 5: จำนวนคนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล

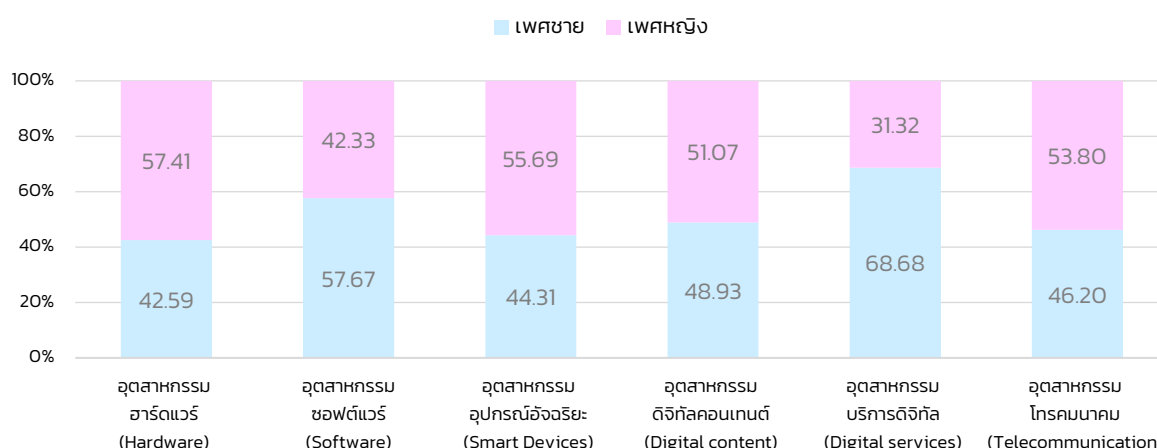
ซึ่งหากพิจารณาขนาดของสถานประกอบการในสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลแต่ละกลุ่ม พบว่า อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) มีจำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการสูงสุด 80.82 คน รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) 59.84 คน ส่วนสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลในกลุ่มอื่น มีจำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการต่ำกว่า 15.00 คน (แผนภูมิที่ 6)

แผนภูมิที่ 6: จำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล

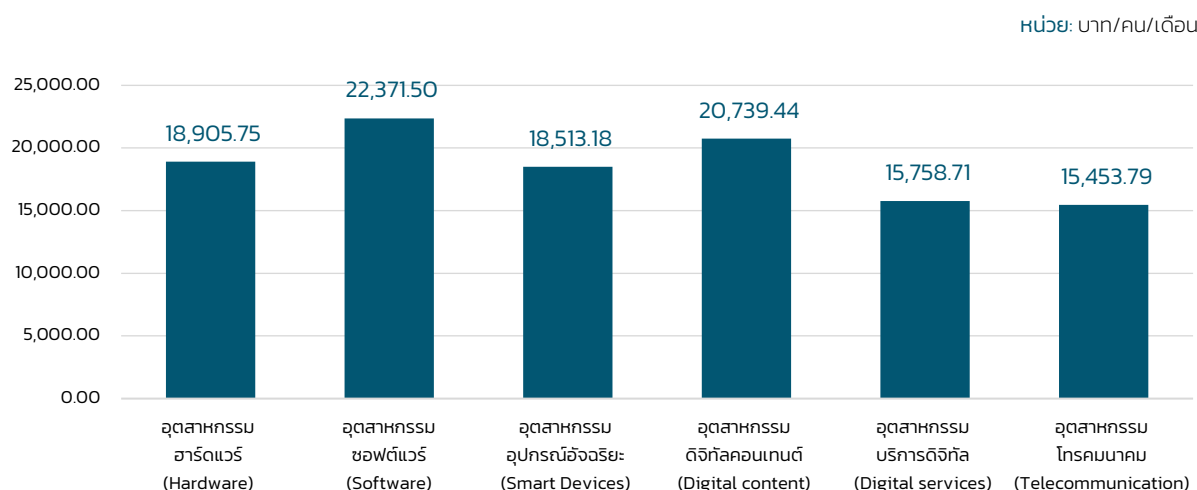
สถานประกอบการในอุตสาหกรรมดิจิทัล มีคนทำงานรวมทั้งสิ้น 668,540 คน เป็นเพศชาย 308,600 คน คิดเป็น 46.16% และเพศหญิง 359,940 คน คิดเป็น 53.84% โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ในกลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) และอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital content) มีสัดส่วนคนทำงานเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่ในกลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) และอุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) มีสัดส่วนคนทำงานเพศชายมากกว่าเพศหญิง (แผนภูมิที่ 7)

แผนภูมิที่ 7: สัดส่วนของคนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล แต่ละเพศ ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล

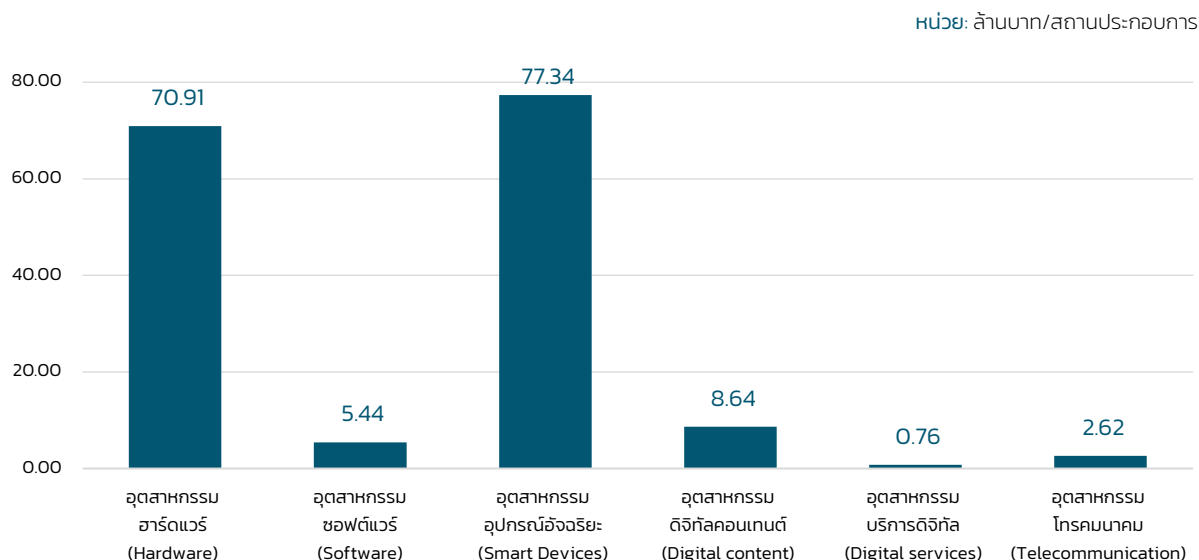
เมื่อพิจารณาค่าตอบแทนแรงงาน ที่ลูกจ้างในสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลได้รับ พบว่า ในภาพรวม ลูกจ้างได้รับค่าตอบแทนแรงงาน 18,416.74 บาท/คน/เดือน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ลูกจ้างในกลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) ได้รับค่าตอบแทนแรงงานสูงสุด 22,371.50 บาท/คน/เดือน รองลงมาเป็น อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital content) ได้รับค่าตอบแทนแรงงาน 20,739.44 บาท/คน/เดือน อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) ได้รับค่าตอบแทนแรงงาน 18,905.75 บาท/คน/เดือน อุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) ได้รับค่าตอบแทน 18,513.18 บาท/คน/เดือน อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) ได้รับค่าตอบแทน 15,758.71 บาท/คน/เดือน และอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) ได้รับค่าตอบแทน 15,453.79 บาท/คน/เดือน (แผนภูมิที่ 8)

แผนภูมิที่ 8: ค่าตอบแทนแรงงานเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ของลูกจ้างในสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล

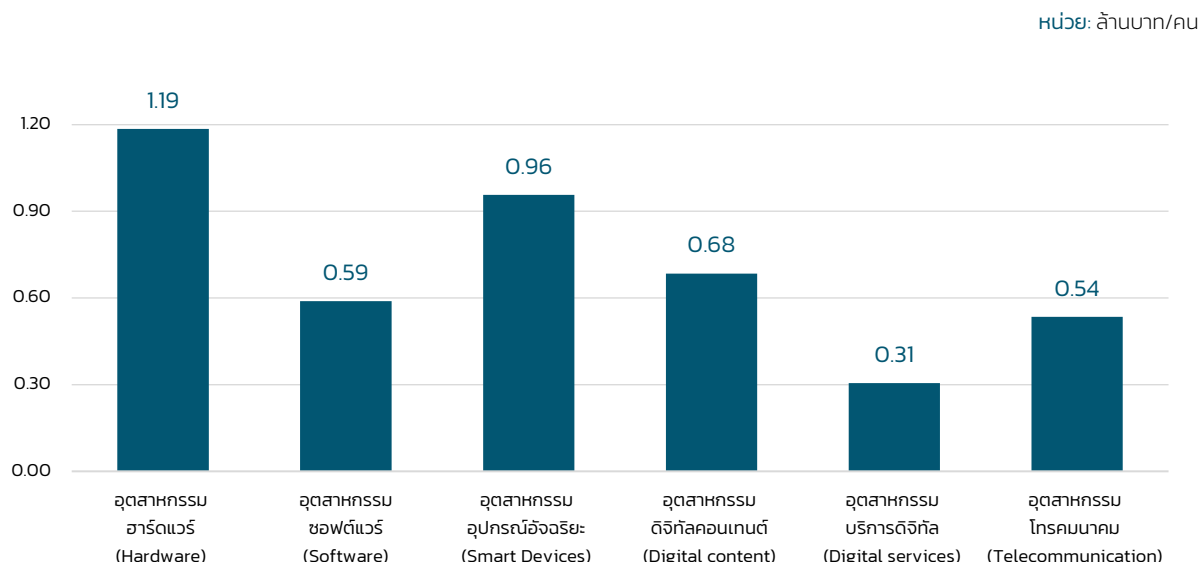
ในปี 2564 สถานประกอบการในอุตสาหกรรมดิจิทัล มีมูลค่าเพิ่มจากการดำเนินกิจการตลอดทั้งปี รวม 638,546.10 ล้านบาท หรือเฉลี่ย 11.84 ล้านบาท/สถานประกอบการ โดยสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยสูงสุด 77.34 ล้านบาท/สถานประกอบการ รองลงมาเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ย 70.91 ล้านบาท/สถานประกอบการ ส่วนสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่ำกว่า 10.00 ล้านบาท/สถานประกอบการ (แผนภูมิที่ 9)

แผนภูมิที่ 9: มูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณามูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่อคนทำงาน พบว่า ในภาพรวมมีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ย 0.96 ล้านบาท/คน โดยสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยสูงสุด 1.19 ล้านบาท/คน รองลงมาเป็น กลุ่มอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ย 0.96 ล้านบาท/คน ส่วนสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่ำกว่า 0.70 ล้านบาท/คน (แผนภูมิที่ 10)

แผนภูมิที่ 10: มูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่อคนทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัล ในปี 2564 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

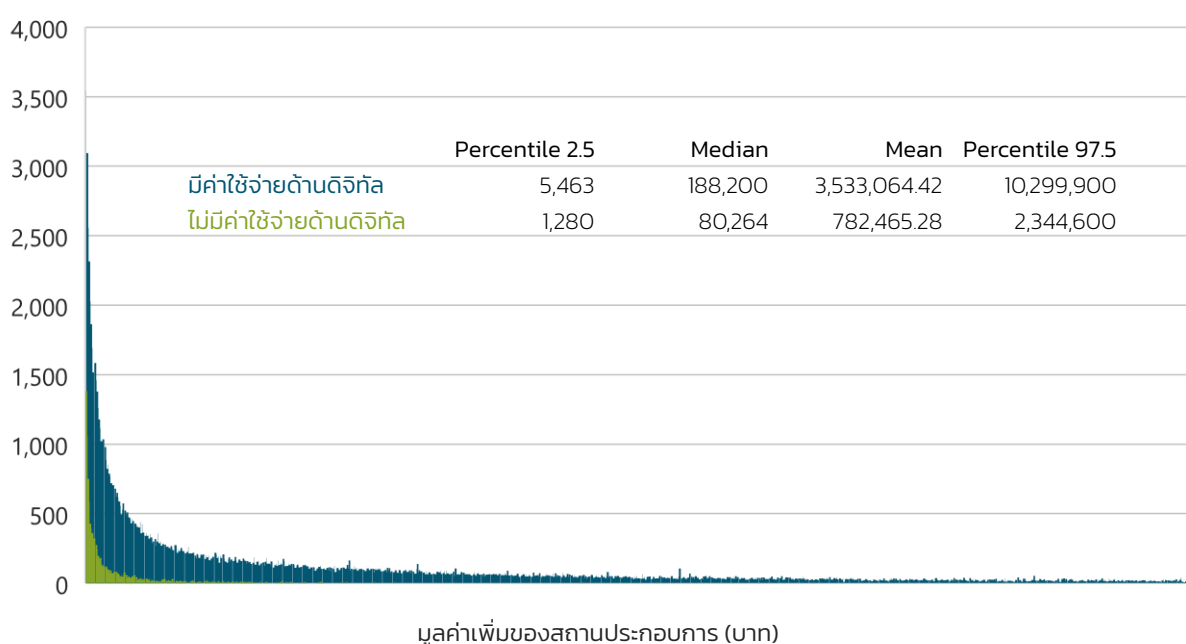
2. ปัจจัยสนับสนุนของเทคโนโลยีดิจิทัล

จากคำนิยามของเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับกว้าง (The Broad measure) ที่ครอบคลุมภาคธุรกิจที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการทำงาน (Digitalization) อย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้บริการดังกล่าวแก่ลูกค้าสะดวกมากขึ้น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเหลือ (Assisted) การทำงานเพื่อสร้างการเติบโตของผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิเคราะห์ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการเกี่ยวกับดิจิทัล ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ เช่น Cloud, Software license, Web site, Market place และการลงทุนของสถานประกอบการเกี่ยวกับดิจิทัล ได้แก่ เครื่องจักรอัตโนมัติ เครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติ และหุ่นยนต์

2.1 ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการเกี่ยวกับดิจิทัล

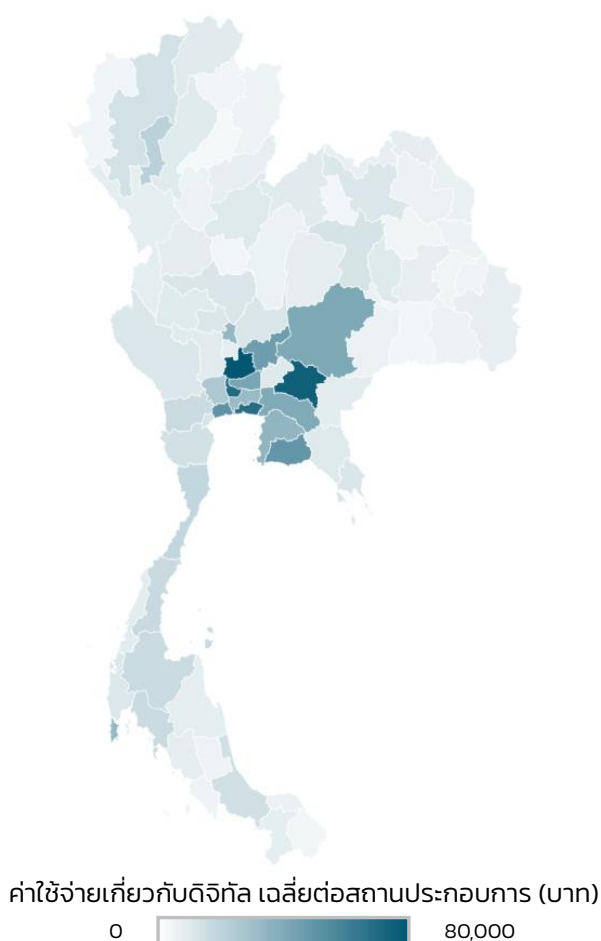
เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับดิจิทัล ประกอบด้วย ค่าโฆษณา ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ (เช่น Cloud, Software license, Web site, Market place เป็นต้น) ของสถานประกอบการทั่วประเทศ ในปี 2564 พบว่า สถานประกอบการที่มีค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับดิจิทัล จะมีมูลค่าเพิ่มของการประกอบกิจการสูงกว่าสถานประกอบการที่ไม่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ (แผนภูมิที่ 11)

แผนภูมิที่ 11: รูปแบบการแจกแจงของมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามการมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลในการประกอบกิจการ

ในปี 2564 สถานประกอบการมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ย 20,491.86 บาท/สถานประกอบการ โดยสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ สูงสุด 79,624.65 บาท รองลงมาเป็นจังหวัดปราจีนบุรี 75,500.19 บาท นนทบุรี 69,992.86 บาท สมุทรปราการ 68,477.41 บาท สมุทรสาคร 50,598.42 บาท ระยอง 49,540.70 บาท สระบุรี 45,831.07 บาท ปทุมธานี 42,274.44 บาท นครราชสีมา 40,889.54 บาท ฉะเชิงเทรา 39,763.92 บาท ชลบุรี 34,719.74 บาท สิงห์บุรี 33,562.29 บาท ภูเก็ต 33,032.27 บาท และกรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ 31,990.41 บาท ส่วนจังหวัดอื่น ๆ มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 30,000.00 บาท (แผนภูมิที่ 12)

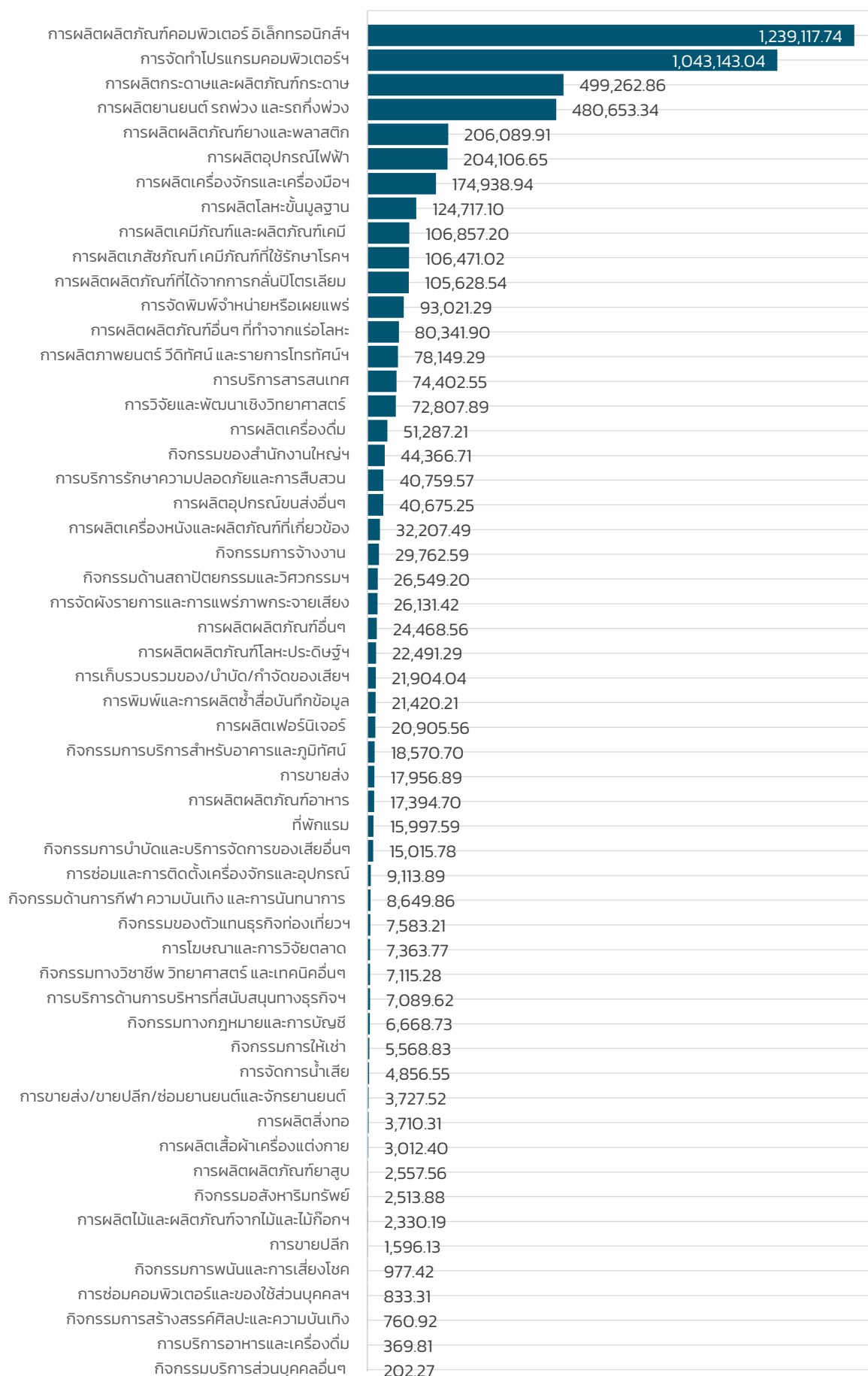
แผนภูมิที่ 12: ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ในปี 2564 เป็นรายจังหวัด

เมื่อพิจารณาการมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ในแต่ละกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการสูงสุด 1,239,117.74 บาท รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ 1,043,143.04 บาท การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ 499,262.86 บาท การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง 480,653.34 บาท ส่วนสถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 200,000.00 บาท (แผนภูมิที่ 13)

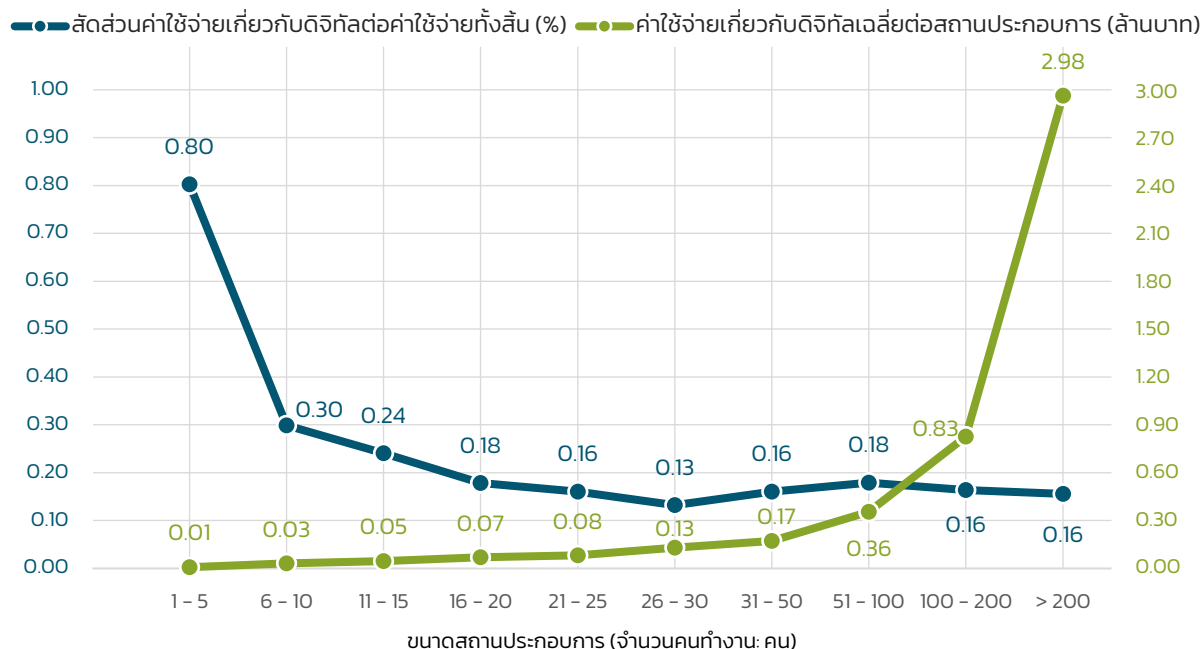
แผนภูมิที่ 13: ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

หน่วย: บาท/สถานประกอบการ

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลในสถานประกอบการ พบว่า มีความประหยัดต่อขนาด (Economic of Scale) ในการใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัล กล่าวคือ เมื่อสถานประกอบการมีขนาดใหญ่ขึ้น (จำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้น) จะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการเพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น (ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง) จะลดลง (แผนภูมิที่ 14)

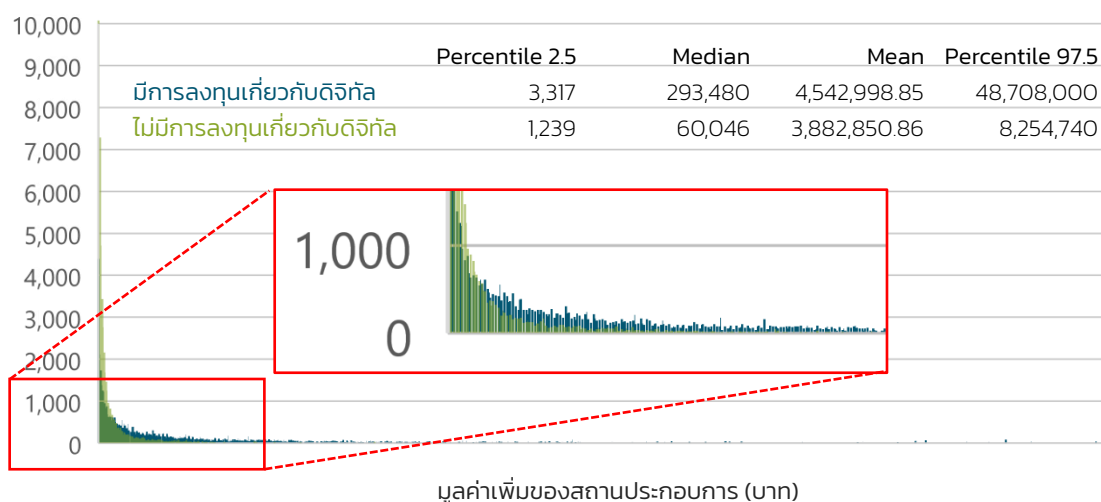
แผนภูมิที่ 14: ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

2.2 การลงทุนของสถานประกอบการเกี่ยวกับดิจิทัล

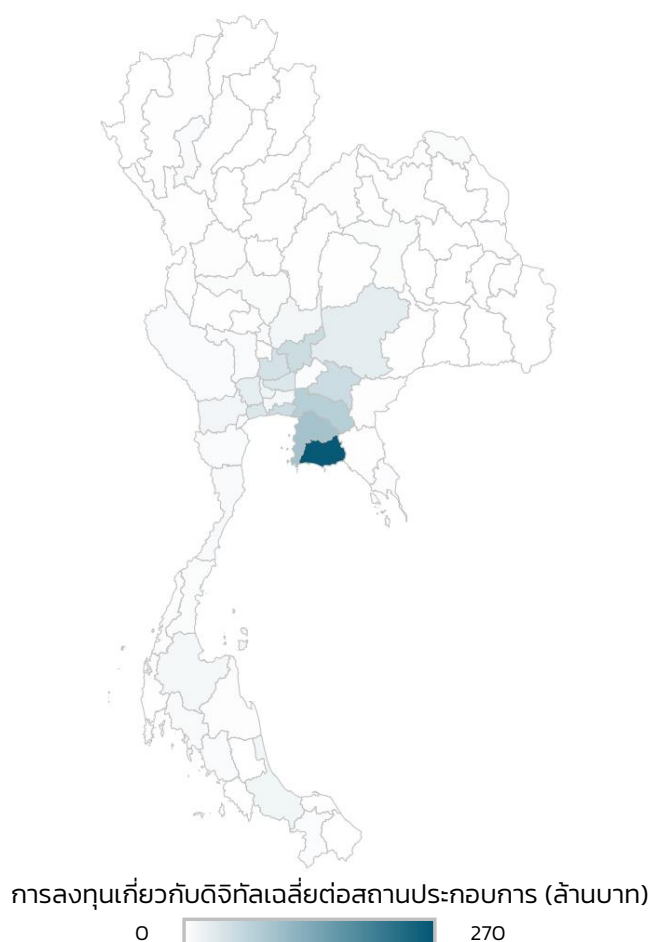
สำหรับการลงทุนของสถานประกอบการเกี่ยวกับดิจิทัล ประกอบด้วย มูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่เป็นเครื่องจักรอัตโนมัติ เครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ ผู้วิเคราะห์มีข้อมูลเฉพาะสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตเท่านั้น โดยในปี 2564 พบว่า สถานประกอบการที่มีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลจะมีมูลค่าเพิ่มของการประกอบกิจการสูงกว่าสถานประกอบการที่ไม่มีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ (แผนภูมิที่ 15)

แผนภูมิที่ 15: รูปแบบการแจกแจงของมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามการมีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลในการประกอบกิจการ

ในปี 2564 สถานประกอบการมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่เกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ย 12.10 ล้านบาท/สถานประกอบการ โดยสถานประกอบการในจังหวัดระยองมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่เกี่ยวกับดิจิทัลสูงสุด 264.53 ล้านบาท/สถานประกอบการ รองลงมาเป็นชลบุรี 95.35 ล้านบาท ฉะเชิงเทรา 77.20 ล้านบาท ปราจีนบุรี 54.93 ล้านบาท สระบุรี 54.41 ล้านบาท สมุทรปราการ 53.74 ล้านบาท พระนครศรีอยุธยา 46.09 ล้านบาท ปทุมธานี 38.60 ล้านบาท สมุทรสาคร 38.41 ล้านบาท นครราชสีมา 29.04 ล้านบาท และนครปฐม 26.94 ล้านบาท ส่วนจังหวัดอื่น ๆ มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่เกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่ำกว่า 20.00 ล้านบาท (แผนภูมิที่ 16)

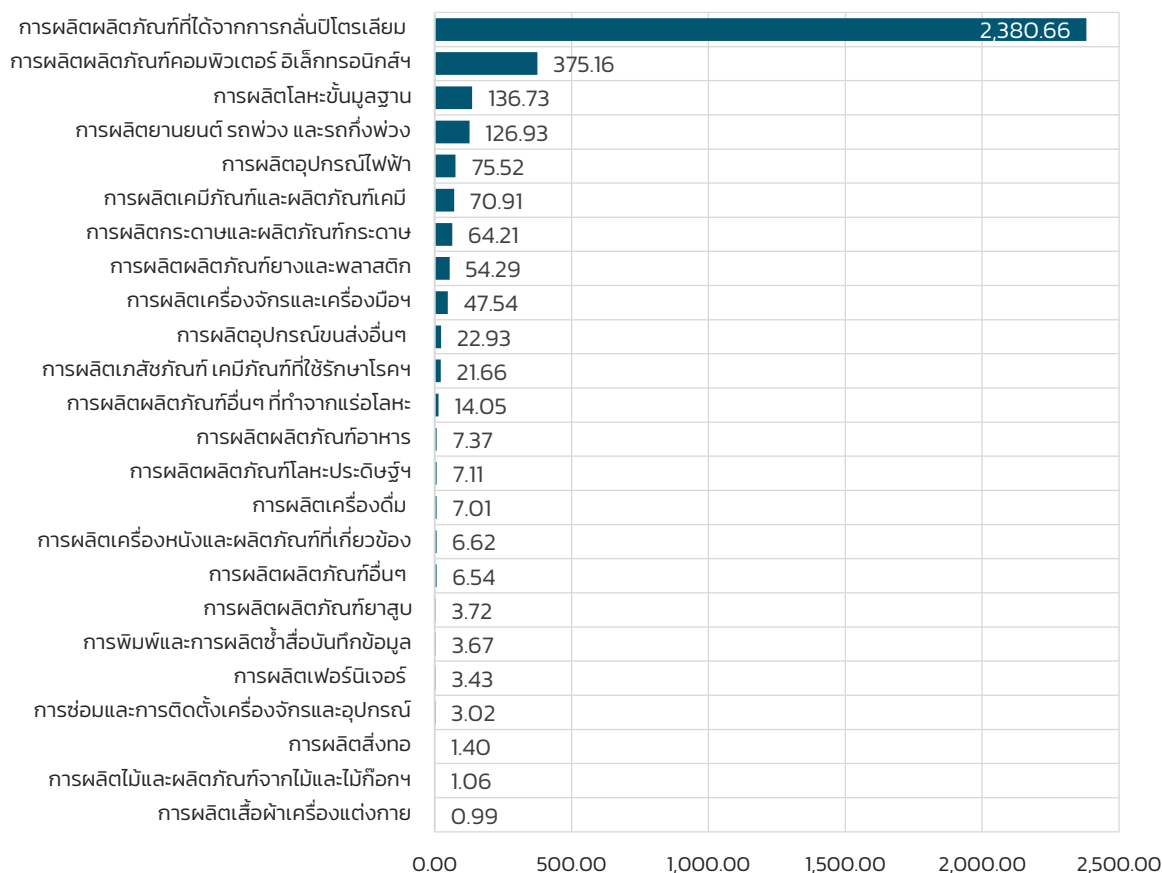
แผนภูมิที่ 16: การลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ในปี 2564 เป็นรายจังหวัด

เมื่อพิจารณาการมีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลในสินทรัพย์ถาวร เช่น เครื่องจักรอัตโนมัติ เครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ ในแต่ละกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมมีการลงทุนเป็นมูลค่าเฉลี่ยสูงสุด 2,380.66 ล้านบาท/สถานประกอบการ รองลงมาเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ มีการลงทุน 375.16 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน 136.73 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง 126.93 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า 75.52 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี 70.91 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ 64.21 ล้านบาท/สถานประกอบการ การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก 54.29 ล้านบาท/สถานประกอบการ และการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือฯ มีการลงทุน 47.54 ล้านบาท/สถานประกอบการ ส่วนสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ มีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลในสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่ำกว่า 25.00 ล้านบาท/สถานประกอบการ (แผนภูมิที่ 17)

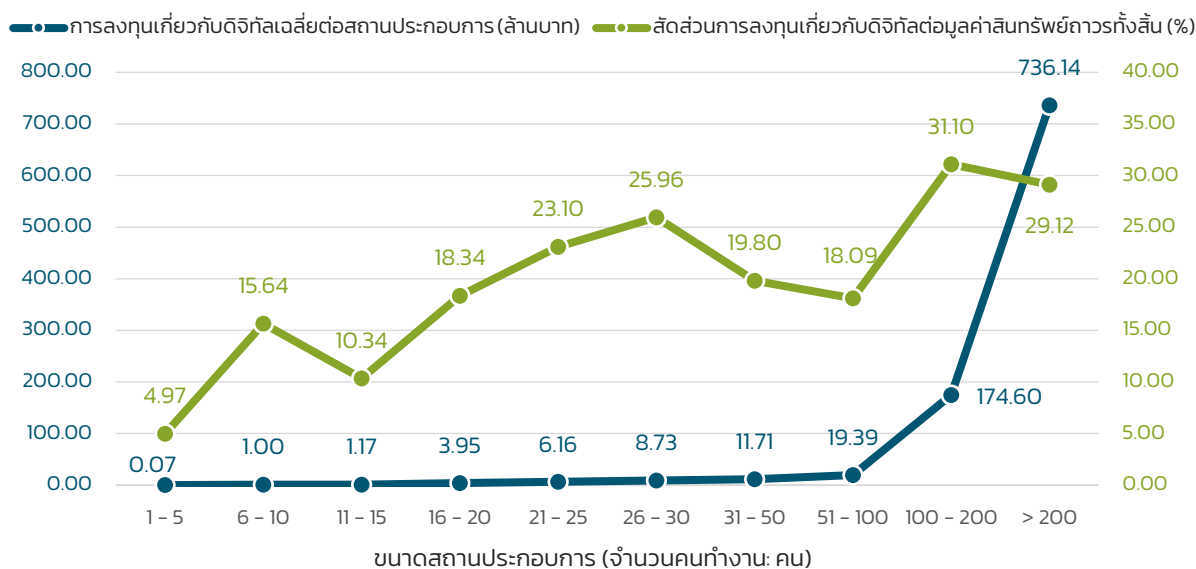
แผนภูมิที่ 17: การลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

หน่วย: ล้านบาท/สถานประกอบการ

เมื่อพิจารณาการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลในสถานประกอบการ พบว่า เมื่อสถานประกอบการมีขนาดใหญ่ขึ้น (จำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้น) มีแนวโน้มที่จะลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่เกี่ยวกับดิจิทัล เช่น เครื่องจักรอัตโนมัติ เครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ เป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้น และในสัดส่วนต่อมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่สูงขึ้น (แผนภูมิที่ 18)

แผนภูมิที่ 18: การลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

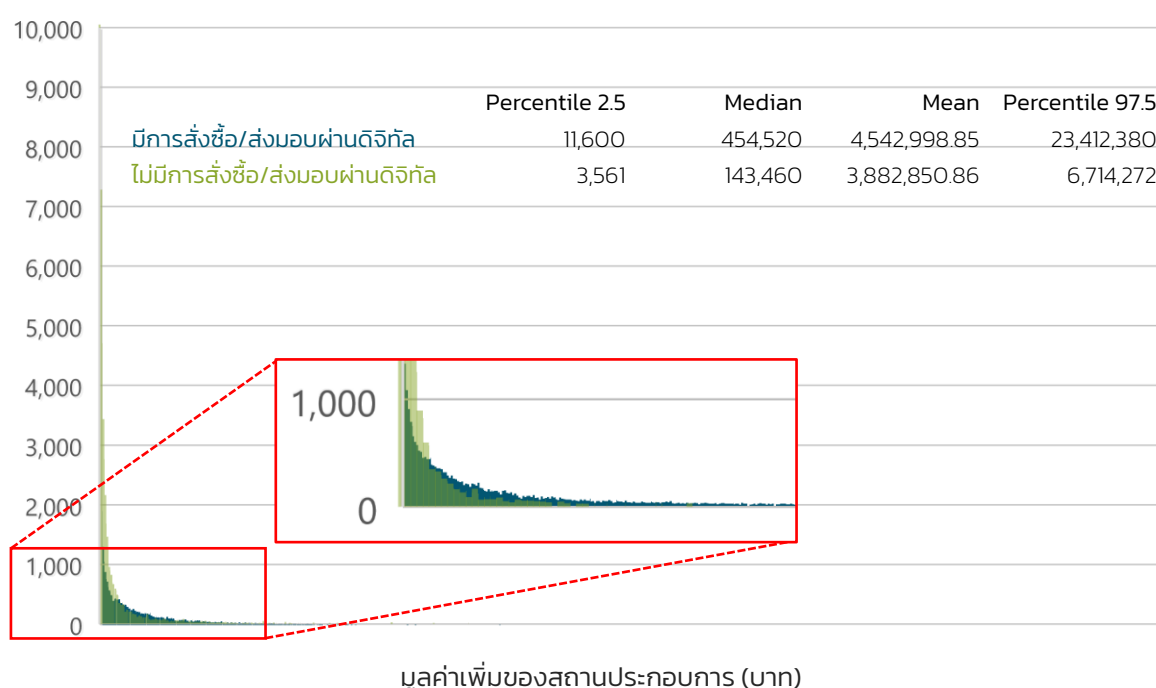

3. การสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล

นอกจากการวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจในระดับเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน (The Core Measure) ที่หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของการผลิตดิจิทัลคอนเทนต์สินค้าและบริการสารสนเทศ และเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับแคบ (The Narrow Measure) ที่รวมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่พึ่งพาดิจิทัลเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับกว้าง (The Broad measure) ที่ครอบคลุมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการทำงาน (Digitalization) และช่วยเหลือ (Assisted) แล้ว ในอีกมิติหนึ่งที่มีความน่าสนใจ คือ การวัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยพิจารณาจาก “การสั่งซื้อและการส่งมอบผ่านดิจิทัล” ซึ่งเป็นการวัดเศรษฐกิจดิจิทัลจากคุณลักษณะของธุรกรรมมากกว่าการวัดจากผลผลิตหรือวิธีการผลิตของธุรกิจ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตดังกล่าวจะเป็นสินค้า/บริการใดหรือมีวิธีการผลิตอย่างไร โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากโครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 สามารถสรุปได้ ดังนี้

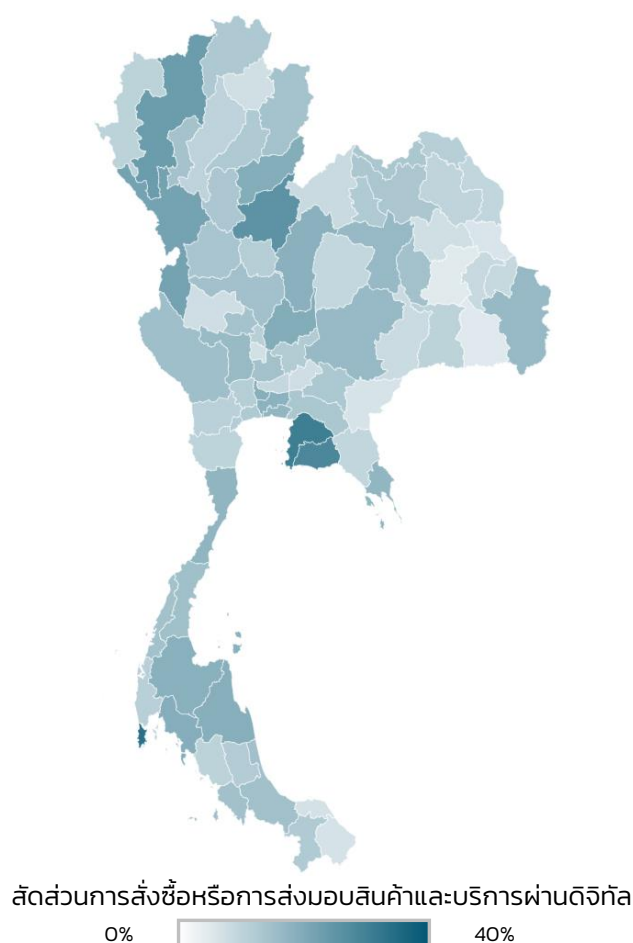
สำหรับการเปรียบเทียบผลการดำเนินกิจการ ในส่วนของมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการ ตามการมีการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564 พบว่า สถานประกอบการที่มีการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล จะมีมูลค่าเพิ่มของการประกอบกิจการสูงกว่าสถานประกอบการที่ไม่มีการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญ (แผนภูมิที่ 15)

แผนภูมิที่ 19: รูปแบบการแจกแจงของมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ

ในปี 2564 สถานประกอบการมีการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล 14.97% ซึ่งในจังหวัดที่มีพื้นที่ค่อนข้างใหญ่ หรือมีพื้นที่ห่างไกล รวมถึงพื้นที่อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว จะมีสัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลสูง เช่น จังหวัดภูเก็ต มีสัดส่วนสถานประกอบการที่มีการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลสูงถึง 33.78% รองลงมาเป็นชลบุรี 30.36% ระยอง 28.33% พิจิตร 25.62% เชียงใหม่ 23.19% และตาก 21.37% ส่วนจังหวัดอื่น ๆ สถานประกอบการมีสัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลต่ำกว่า 20.00% (แผนภูมิที่ 20)

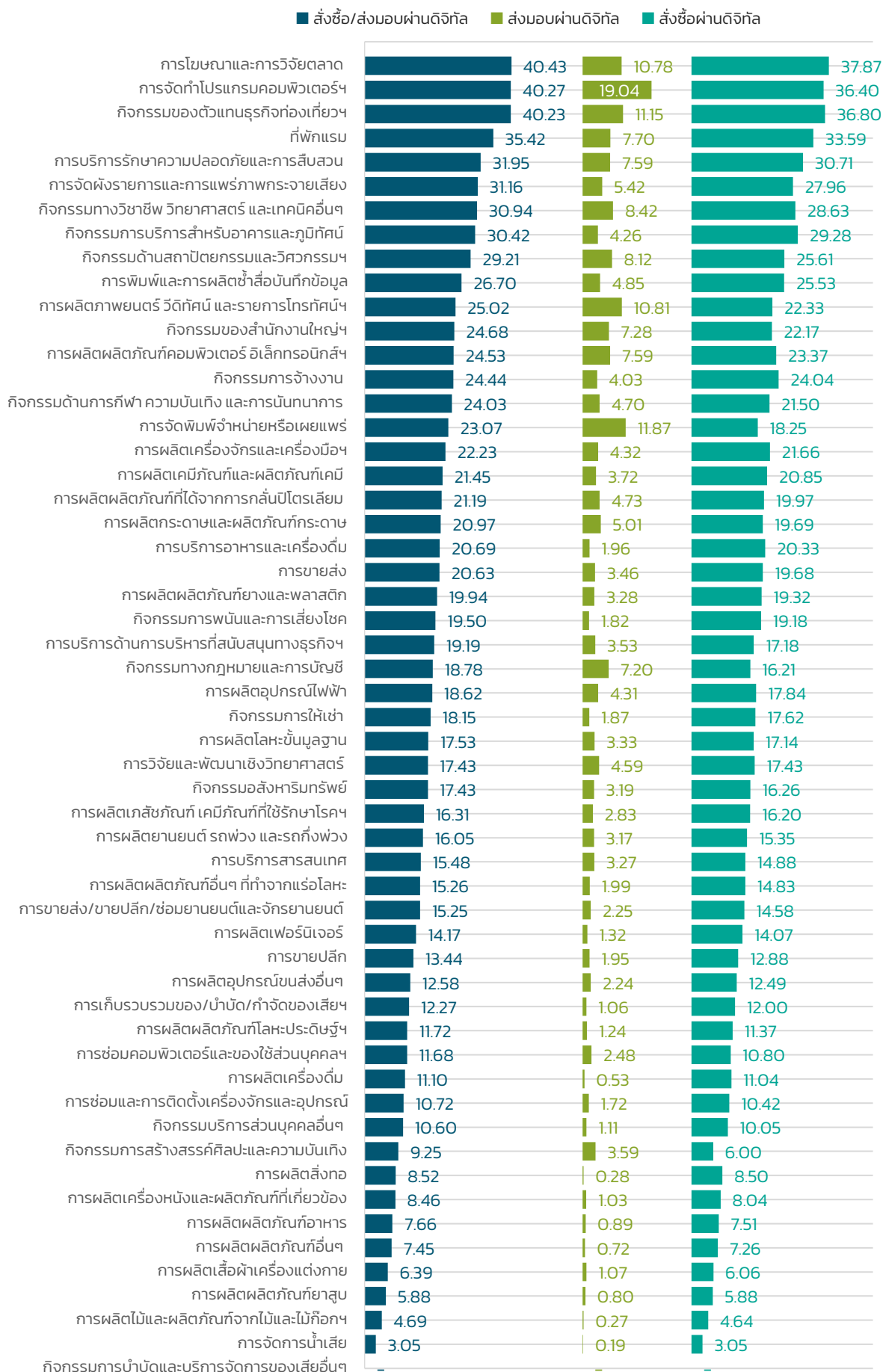
แผนภูมิที่ 20: สัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564 เป็นรายจังหวัด

หากพิจารณาสัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการทั่วประเทศ พบว่า สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการโฆษณาและการวิจัยตลาด มีสัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลสูงสุด 40.43% รองลงมาเป็น การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ฯ 40.27% กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยวฯ 40.23% ที่พักแรม 35.42% การบริการรักษาความปลอดภัย และการสืบสวน 31.95% การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียง 31.16% กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิคอื่น ๆ 30.94% และกิจกรรมการบริการสำหรับอาคารและภูมิทัศน์ 30.42% ส่วนสถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ มีสัดส่วนการสั่งซื้อหรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลต่ำกว่า 30.00%

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล พบว่า สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ฯ มีสัดส่วนการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลสูงสุด 19.04% รองลงมาเป็นการจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่ 11.87% กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยวฯ 11.15% การผลิตภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ และรายการโทรทัศน์ฯ 10.81% และการโฆษณาและการวิจัยตลาด 10.78% ส่วนสถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ มีสัดส่วนการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลต่ำกว่า 10.00% (แผนภูมิที่ 21)

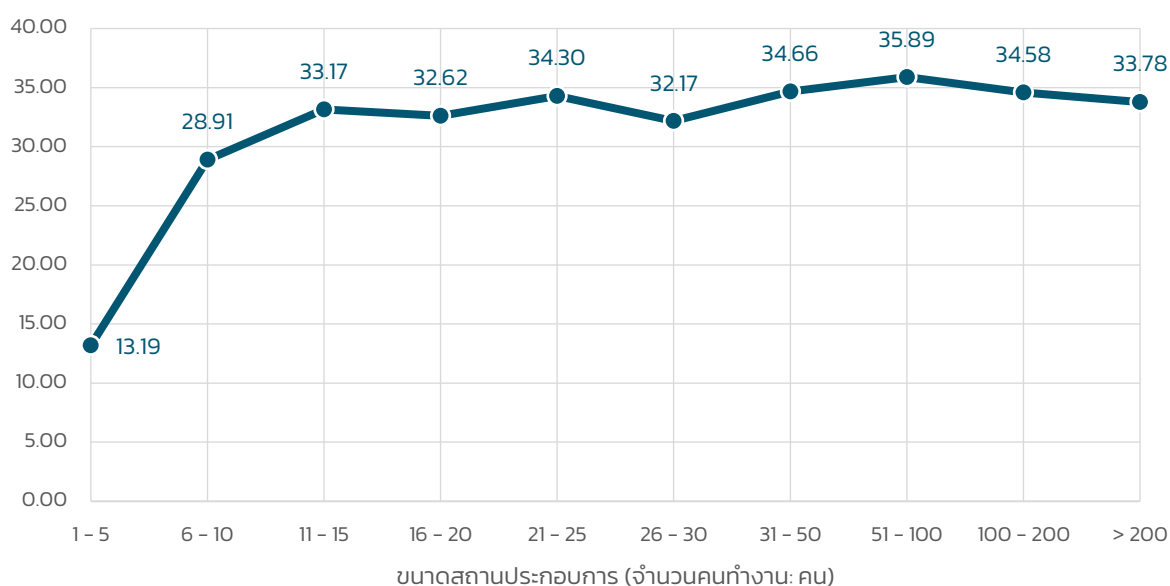
แผนภูมิที่ 21: สัดส่วนการสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564
จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล พบว่า สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรม การโฆษณาและการวิจัยตลาด มีสัดส่วนการสั่งซื้อสินค้าและบริการสูงสุด 37.87% รองลงมาเป็นกิจกรรม ของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว 36.80% การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ฯ 36.40% ที่พักแรม 33.59% การบริการรักษาความปลอดภัยและการสืบสวน 30.71% กิจกรรมการบริการสำหรับอาคารและภูมิทัศน์ 29.28% กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิคอื่น ๆ 28.63% การจัดผังรายการและการแพร่ภาพ กระจายเสียง 27.96% กิจกรรมด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมฯ 25.61% การพิมพ์และการผลิตซ้ำสื่อบันทึก ข้อมูล 25.53% กิจกรรมการจ้างงาน 24.04% การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ 23.37% การผลิตภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ และรายการโทรทัศน์ฯ 22.33% กิจกรรมของสำนักงานใหญ่ฯ 22.17% การผลิต เครื่องจักรและเครื่องมือฯ 21.66% กิจกรรมด้านการกีฬา ความบันเทิง และการนันทนาการ 21.50% การผลิต เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี 20.85% และการบริการอาหารและเครื่องดื่ม 20.33% ส่วนสถานประกอบการ ที่ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ มีสัดส่วนการสั่งซื้อสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลต่ำกว่า 20.00% (แผนภูมิที่ 21)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ พบว่า เมื่อสถานประกอบการมีขนาดใหญ่ขึ้น (จำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้น) มีแนวโน้มที่จะมีการการสั่งซื้อ หรือการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลเพิ่มขึ้นในสถานประกอบการที่มีคนทำงานไม่เกิน 15 คน จากนั้นจะ มีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ (แผนภูมิที่ 22)

แผนภูมิที่ 22: สัดส่วนการสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลของสถานประกอบการ ในปี 2564 จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

บทสรุป

สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลในความหมายระดับพื้นฐาน (The Core Measure) และระดับแคบ (The Narrow Measure) กระจายตัวอยู่ในหัวเมืองใหญ่ทั่วประเทศ โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมบริการดิจิทัล (Digital services) และอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) แต่ตลาดแรงงานและมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมหลักอยู่ในอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัล ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต และค่าใช้จ่ายรายปีเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ เช่น Cloud, Software license, Website และ Market place มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้น โดยเมื่อสถานประกอบการมีขนาดที่เพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดิจิทัลเพิ่มขึ้น

การลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัล ได้แก่ การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเกี่ยวกับเครื่องจักรอัตโนมัติ เครื่องจักรที่งัดอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้น โดยเมื่อสถานประกอบการมีขนาดที่เพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีการลงทุนเกี่ยวกับดิจิทัลเพิ่มขึ้น

การสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัล เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้น โดยเมื่อสถานประกอบการมีขนาดที่เพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนการสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้าและบริการผ่านดิจิทัลเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). *นิยามและขอบเขตอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย*, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 อุตสาหกรรมการผลิตทั่วราชอาณาจักร*, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สโตร์ ครีเอทีฟ เฮาส์ จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 ธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ ทั่วราชอาณาจักร*, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สโตร์ ครีเอทีฟ เฮาส์ จำกัด.

